

SUOČAVANJE SA IZAZOVIMA PREDSJEDNIK VISOKOG SUDSKOG I

Stranci u pravosuđu

INTERVJU

Milan Tegeltija

PRVI ČOVJEK VSTS - 2

KADA SU ODLUKE KOLEKTIVNE, STVARAJU SE APSURDI U pojedinim slučajevima nemoguće je utvrditi individualnu odgovornost

Državljanstvo Moj privatni i profesionalni stav jeste da ni za jednu zemlju nije dobro da u svom pravosudnom sistemu, i to u ključnim institucijama, ima ljude koji nisu njeni državljani, niti dijele sudbinu građana zemlje o čijim pravima i interesima odlučuju

Brankica Spasenić
Banjaluka

Predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH (VSTS), Milan Tegeltija, kaže u intervjuu za Press da su pravosudne institucije na bh. nivou započele trend rasvjetljavanja dijela viso-

ke korupcije, koji je nezauzavljiv i koji će biti nastavljen u 2016. godini! On je rekao i da VSTS nema, niti želi da iznosi, stav o stranim sudijama u bh. pravosuđu, ali da lično smatra da nije dobro kada stranci odlučuju u najvišim pravosudnim tijelima.

- Moj privatni i profesionalni stav jeste da ni za jednu zemlju nije dobro da u svom pravosudnom sistemu, i to u ključnim institucijama, ima ljude koji nisu njeni državljani, niti dijele sudbinu građana zemlje o čijim pravima i interesima odlučuju. Siguran sam da ćemo jednom

morati da uspostavimo sistem u kojem će u svim institucijama biti isključivo domaći državljani - rekao je Tegeltija.

On je naglasio da su stranci svojevremeno uključeni u pravosudni sistem BiH da bi bio uspostavljen balans, odnosno kako bi bili "jezičak na

vagi". Na opasku da se desilo upravo suprotno, te da se domaće sudije kao predstavnici konstitutivnih naroda u BiH preglasavaju glasovima stranaca, kao u slučaju odlučivanja o Danu RS, Tegeltija je istakao:

- Ne mogu da tumačim odluke Ustavnog suda BiH.

UŽILAČKOG SAVJETA BiH O FUNKCIONISANJU OVOG SISTEMA

Nisu dobro rješenje!

Nedostaju nam rezultati u najvišem nivou korupcije, ali sam siguran da ćemo ih postići u predstojećem periodu

Generator čitave bh. pravosudne mašine jeste Tužilaštvo BiH. Prošle godine dobro su radili i postigli priličan uspjeh

Razmatrali smo zahtjev predsjednice Suda BiH za sistematizaciju i vratili ga, tražeći da precizira koliko sudija traži

Nasljednik Meddžide Kreso

■ Iako mandat Meddžide Kreso ističe početkom 2017. godine, pojavile su se informacije da se uveliko lobira za njenog nasljednika. Da li je ime novog predsjednika Suda BiH bilo zvanična ili kuloarska tema u VSTS-u?
- Vidio sam takve informacije. Navedeni su svi ljudi koji već obavljaju visoke pravosudne funkcije i niko nije izostavljen, pa koga god izaberemo, neko bi mogao reći da je pogodno. Međutim, nismo tako daleko išli, ostalo je još mnogo vremena, a čak i kada bude raspisan konkurs, biće teško razmišljati o tome.

Ali, namjera onoga ko je uvođio strance bila je obezbjeđivanje ravnopravnosti naroda, odnosno da bude onemogućeno preglasavanje.

■ **Više od 90 odluka Ustavnog suda BiH nije sprovedeno, za šta je predviđena krivična odgovornost. Kako ćemo uopšte utvrditi odgovornost kada se radi o kolektivnim tijelima?**

- Vrlo teško. Kada se odluka odnosi na kolektivitet, njeno nesprovođenje ne zavisi od jednog čovjeka. Mi smo jedna od rijetkih zemalja koja predviđa krivičnu odgovornost za nesprovođenje odluka Ustavnog suda. Mislim da je ova odredba, sa stanovišta struke, prilično problematična i moraće biti preispitana. Stvaraju se apsurdi, jer je u nekim slučajevima nemoguće utvrditi individualnu krivicu i odgovornu osobu.

■ **Pravosuđe u BiH je u 2015. godini suočeno s brojnim izazovima. S kakvim rezultatima ste zaključili prethodnu godinu?**

- U izazovnim okolnostima bilo je teško raditi, ali s druge strane, to je i dobro, jer pokazuje da se dešavaju velike stvari. Prošla godina bila je u znaku strukturalnog dijaloga, borbe protiv terorizma, korupcije i ratnih zločina. Postigli smo napredak u svim oblastima. Pogledajte samo šta se dešava u posljednje vrijeme u Kantonu Sarajevo, u Bihaću ili Tuzli. Neću da prejudiciram rezultate svih tih postupaka, ali ovo je definitivno put kojim smo krenuli i koji vodi k onome šta svi želimo i šta treba građanima BiH. Ne može se sve promijeniti preko noći, ali mislim da idemo dobrim pu-

tem. Do 2015. godine, terorizam nije istican kao tako veliki problem u BiH, a onda su se desili veliki teroristički napadi u BiH, a i čitav svijet bio je u znaku antiterorističke borbe. Mi smo ojačali kapacitete kada je u pitanju borba protiv terorizma.

■ **Imenovanje novih tužilaca za borbu protiv terorizma izazvalo je reakciju Suda BiH. Oni tvrde da su sudije dovedene u nezavisan položaj, da su zatrpali optužnicama i zahtjevima za istragu koje ne mogu da prate, te da je trenutno tri puta više tužilaca nego sudija. Je li u planu jačanje Suda BiH?**

- Naravno. Tužilaštvo je dobilo 13 novih tužilaca za ratne zločine i osam za terorizam. Njihovim radom biće povećan i posao u Sudu BiH, koji nije dobio nove sudije. Biće potrebno povećati broj sudija u Sudu BiH, a za koliko, to ćemo tek vidjeti. Razmatrali smo zahtjev predsjednice Suda BiH za sistematizaciju i vratili joj ga, tražeći da precizira koliko sudija traži. Tek tada ćemo vidjeti šta je opravdano i kako da obezbijedimo sredstva za njihov rad. Podržavam ideju da

budu osnaženi kapaciteti Suda BiH. Ipak, mislim da to nije toliko hitno da ne može čekati određeno vrijeme, jer su novoimenovani tužiocu na dužnost stupili 1. januara.

■ **Sud i Tužilaštvo BiH vama podnose račune. Kako ocjenjujete njihov rad?**

- Generator čitave bh. pravosudne mašine jeste Tužilaštvo BiH, koje nameće posao i tempo rada. Smatram da su tokom 2015. godine dobro radili i postigli priličan uspjeh. Uz blagu rezervu, mislim da su blizu da riješe ratne zločine iz kategorije dva, odnosno predmete koji su im transferisani iz Haškog tribunala. Podigli su veliki broj optužnica za ratne zločine, pokrenuli mnogo istraga u borbi protiv terorizma, a kada je korupcija u pitanju, još postižu rezultate samo u srednjem nivou korupcije.

■ **A šta je sa visokim nivoom korupcije i istragama u velikim korupcionaškim aferama koje već dugo vremena okupiraju javnost u BiH?**

- Nedostaju nam rezultati u najvišem nivou korupcije, ali sam siguran da ćemo ih postići u narednom periodu. ■ **Nagovještavate li otvara-**

nje velikih afera u ovoj godini?

- Sve ovo što se događa u posljednjih nekoliko mjeseci govori u prilog tome da Tužilaštvo BiH, a i druga tužilaštva, idu u tom pravcu. Imali smo pretres čitave opštine u Unsko-sanskom kantonu, optužen je bivši ministar Jerko Ivanković Lijanović. Ne bih da prejudiciram ishod tih postupaka, ali to su sve ozbiljni predmeti. Taj trend, ko hoće objektivno da gleda stvari, jeste prepoznatljiv i nezaustavljiv! Biće nastavljen i u ovoj godini i siguran sam da će rezultati u oblasti borbe protiv korupcije biti sve veći.

■ **Kako sada saradujete s predsjednicom Suda BiH, Meddžidom Kreso, s obzirom na to da smo svjedočili međusobnim nesuglasicama koje ste imali u ranijem periodu?**

- Ne mislim da su to bile nesuglasice. Svako ima pravo na mišljenje, ali u pravosuđu se tačno zna ko je ko. Normalno komuniciramo, iako ne moramo da se slažemo, a načela u jednom demokratskom društvu dozvo-

ljavaju da imamo različita mišljenja.

■ **Razlikuju li vam se mišljenja i kada je u pitanju ocjena Meddžide Kreso da u BiH djeluje pravosudna mafija?**

- Mislim da je to kvalifikacija koju je i sama predsjednica Suda BiH kasnije ublažila, govoreći da to nije njena konstatacija, nego izraz koji je čula od običnih građana s kojima je komunicirala, u smislu njihove opšte percepcije određenih stvari. Odgovorno tvrdim da ne postoji mjesto za izraz "mafija" u pravosuđu BiH. Podvlačim to bez ikakve rezerve. Naravno, pravosuđe, kao i svaki sistem, može da ima određene devijacije. Nije idealno, ali postoje korektivni mehanizmi kojima se borimo protiv takvih devijacija. To je veliki sistem i sigurno ima nedorečenosti, slabih karika, ali i loših nosilaca pravosudnih funkcija. Ipak, u pravosuđu rade dobri i čestiti ljudi. Procedure za njihov izbor su teške, komplikovane i zahtjevne.

■ **Način izbora je često kritikovan. Stručnjaci tvrde da se dešava da neiskusne sudije, iz malih opštinskih sudova, biraju, na primjer, glavnog tužioca.**

- Pozivam sve koji imaju saznanja koja bi ukazivala na to da su nosioci pravosudnih funkcija odstupili od onoga što se očekuje od njih, u smislu profesionalnosti ili nepristrasnosti, da to odmah prijave. Pored zahtjevnih procedura, desi se da prođe neko ko ne zaslužuje da prođe, ali to se dešava u svakom sistemu i takve nepravilnosti nemoguće je spriječiti u potpunosti.

Stav Za političare je bolje da sudije bira VSTS!

■ **Zašto ste protiv izbora sudija i tužilaca u parlamentu?**

- To bi bilo potpuno urušavanje nezavisnosti pravosuđa. Danas, kada imamo izbor putem VSTS-a, dešavaju se prigovori da sudije i tužiocu naginju ovoj ili onoj politici, iako nema nikakvog prostora za to. Zamislite da ih tek biraju parlamenti, u kojima sjede predstavnici političkih

stranaka. Promjenom političkog establišmenta, bio bi promijenjen odnos snaga u pravosuđu i svako bi imao podlogu da kaže - ta i ta politička stranka mene krivično goni. Za političare je bolje da nemaju taj problem. Trenutni način izbora sudija i tužilaca jedni garantuje neutralnost i nezavisnost. Ne kažem da ne postoje zemlje u kojima

parlamenti biraju nosioce pravosudnih funkcija, ali i one teže trendu kakav mi imamo. Postoji trend, kroz povelju Vijeća sudija, da evropski standard treba da bude nezavisno pravosuđe koje se bavi izborom sudija i tužilaca. Zemlje koje to nemaju, pa čak i članice EU, trebalo bi da uvedu takav sistem.